

ZLÍNSKÉ DIVADLO POSLEDNÍCH LET

DODO GOMBÁR

Pro Miroslava Plešáka byla jubilejní šedesátá sezona (2005/06) poslední v pozici uměleckého šéfa. V jejím závěru za sebe doporučil nástupce, jehož dosavadní výsledky dávaly dobrý předpoklad k dalšímu rozvinutí nastoupeného trendu: Doda Gombára. Mladý slovenský režisér se od přelomu století pohyboval v mnoha českých, slovenských i zahraničních divadlech jako host, ale s výjimkou Slovenského komorního divadla v Martině dosud neměl příležitost ke koncepční soustředěné práci se souborem, k níž byl podle svého předchůdce výborně disponován.

K vrcholům sezony 2006/07, na jejíž přípravě se podílel již před svým příchodem, patřily jeho režie promyšlené v koncepčních souvislostech, které odkazovaly na předchozí inscenace: *Limonádový Joe* potvrdil muzikálovou ambici divadla, Goethův *Faust* navázal na *Mistra a Markétku* svým pátráním po smyslu existence a zápasem o lidskou duši zasazeným do současných kulís. Nejúspěšnější inscenací nadcházející sezony se stala *Maryša* v režii Martina Františáka. Petra Hřebíčková byla za roli Maryši oceněna Thálií za nejlepší herecký výkon.

Ačkoli měl Gombár za sebou řadu úspěšných inscenací, ředitel Sobek využil nečekaně slabý divácký ohlas na čtyřhodinového *Merlina* – jinak úctyhodnou inscenaci – jako záminku k jeho náhlému, byť nepříliš překvapivému odvolání z funkce. Jeho nástupcem byl o prázdninách roku 2009 jmenován Petr Veselý. Umělecký profil režiséra, který post uměleckého šéfa ve Zlíně zastával již v letech 1997–2000, do značné míry vylučoval adekvátní navázání na práci předchůdce, jenž v krátkém čase přivedl tvorbu Městského divadla k porevolučnímu vrcholu. Rozhodnutí ředitele vyvolalo odpor významné části místní i mimozlínské kulturní veřejnosti a v konečném důsledku uspíšilo jeho odchod z funkce. Sobek i přes rozhodnost svých kroků a deklarovanou nebojácnost vůči mediálním i jiným tlakům situaci neustál a již na konci srpna oznámil, že v závěru sezony 2009/10 na místě ředitele skončí. V nadcházejícím výběrovém řízení byl vybrán nový ředitel: Petr Michálek.

POD VEDENÍM PETRA MICHÁLKA

Během léta téhož roku spolu s nejužším vedením divadla sestavil koncept směřování divadla s názvem Vize 2013, který poté začal naplňovat. Stěžejním pilířem konceptu byla „komunikace“. Divadlo mělo komunikovat směrem k divákům, zaměstnanci napříč různými rovinami zaměstnanecké hierarchie, diváci měli komunikovat s divadlem. A to vše i díky využívání nových médií a technologií.

Po odvolání Petra Veselého se Michálek rozhodl vybrat nového uměleckého šéfa sám. A tak se v roce 2012 stala poprvé v historii divadla uměleckým šéfem žena, Hana Mikolášková. Mikoláškové inklinování k hudebnímu divadlu a muzikálové produkci předurčilo jednu z hlavních uměleckých linií divadla za jejího vedení.

Z velkého množství změn, které Michálek přinesl, lze téměř získat dojem, že divadlo do té doby spalo v jakémsi vakuu bez kontaktu s vnějším světem. Kromě personálních změn a zavedení nových propagačních nástrojů to byla spousta mimodivadelních aktivit: V Studiu Z se konal cyklus rozhovorů nazvaný *Tady Tomáš*, byly realizovány noční prohlídky divadla *Fantom v divadle*, do Studia Z pravidelně přijížděl brněnský *Komediomat*, později ředitel Michálek pokračoval v sérii rozhovorů s názvem *Sdílení*, kam si zval kulturní, společenské či sportovní osobnosti regionu. Tematicky zaměřené projekty v Dílně 9472 na jaře doplnil cyklus Jaroslava Kovandy s názvem *Vzájemná škola poezie*. V rámci unikátního projektu inscenovaných čtení *Zlínské kroky do Evropy* v Dílně 9472 představilo divadlo čtyři nové zahraniční hry z Německa, Francie, Itálie a Polska.

Od nástupu H. Mikoláškové se začala profilovat také výrazná muzikálová linie divadla. Hned v první sezoně se na repertoáru objevily dva muzikály: *Řek Zorba* a *Divotvorný hrnec*. V následující sezoně to byla *My Fair Lady* a o rok později inscenace *Malované na skle*, která získala ocenění Aplaus 2015 za nejlepší inscenaci sezony.

Jana Tomečková získala širší nominaci na Cenu Thálie 2016 v kategorii činohra – ženy za roli Violet Westonové v inscenaci *Srpen v zemi indiánů* v režii Petra Štindla. A Kateřina Lidáková širší nominaci na Cenu Thálie 2017 v kategorii činohra – ženy za roli Uny v inscenaci *Blackbird* v režii Petra Michálka.

V POSLEDNÍCH LETECH

V roce 2017 na postu uměleckého šéfa vystřídal H. Mikoláškovou Patrik Lančarič, který se rozhodl navázat na uměleckou tradici a dramaturgické směřování z dřívějších let. Během jeho působení je výrazně akcentována regionální dramaturgie, uvádění českých premiér, tedy dramaturgických novinek, muzikálů a hudebních děl. Byly realizovány dva ročníky nového dramaturgického konceptu, tzv. fokusu – *Fokus: Maďarsko* a *Fokus: Božena Němcová*. Lančarič také navázal na Michálkův koncept „komunikace“, který formuloval a rozvedl do Otevřeného divadla. Pod jeho hlavičkou se realizují divadelní workshopy, kurzy herectví pro veřejnost, prohlídky divadla, diskuze, lektorské úvody, koncerty, výstavy a mnoho dalších mimodivadelních aktivit.

Petr Michálek se kromě řízení divadla věnoval i dramaturgii a režii. Jako jeho nejvýraznější režijní počín ve zlínském divadle lze označit sérii ne-korektních kabaretů: *Ovčáček čtveráček* a *Ovčáček miláček*. Sérii kabaretů symbolicky uzavřel inscenací mapující 30 let svobody (od listopadové revoluce) s názvem *Jednou budem dál*. Výrazným zásahem do života zlínského divadla přispěla pandemie covidu v roce 2020, která na několik let výrazně omezila tvorbu uměleckého souboru. Ten si však i navzdory přísným pandemickým opatřením hledal způsoby, jak pracovat, tvořit, a jak především zůstat v kontaktu se svým divákem: vznikl podcast *Hladový Kašpárek*, divadlo natočilo dvě rozhlasové hry (*Bílá nemoc*, *Veliký mág*), vznikla Letní scéna za divadlem. V posledních letech se zlínské divadlo opakovaně zúčastnilo prestižního mezinárodního festivalu Divadelní svět Brno, a to s inscenacemi *Trójanky*, *Pýcha a předsudek* a *Baťa III*. V roce 2022 byla poprvé v historii divadla jmenována ředitelem žena – Irena Pelková. A ve stejném roce proběhla již dlouho plánovaná rekonstrukce Velkého sálu, kdy byl počet sedadel redukován z původních 687 na 550.

REGIONÁLNÍ DRAMATURGIE JAKO FENOMÉN

Městské divadlo Zlín se po roce 2010 zrcadlově vracelo ke své tradici započaté v někdejších Divadle pracujících, které bylo jedním z mála oblastních divadel, jež uváděla aktuální autorské hry s lokální tematikou. Sérii inscenací vztahujících se ke zlínskému (gottwaldovskému) prostředí započala v sezoně 2012/13 inscenace věnovaná životním (a ne jen cestovatelským) osudům J. Hanzelky a M. Zikmunda s názvem *Palubní deník Hanzelky a Zikmunda*. V následující sezoně to byla Gombárova dramatizace románového bestselleru Kateřiny Tučkové *Žitkovské bohyně*. K jednomu z dramaturgicky nejodvážnějších a nejprogresivnějších kroků se divadlo odhodlalo v sezoně 2014/15, v níž započala plánovaná jevištní trilogie ze života podnikatelského klanu rodiny Baťů inscenací s názvem *Baťa Tomáš, živý* v režii D. Gombára. Na ni v roce 2017 navázala inscenace *Já, Baťa* v režii Patrika Lančariče. Trilogii uzavřel opět Gombár inscenací *Baťa III*, jež mapovala život posledního z klanu Baťů – Tomáše juniora. Patří sem i adaptace románu Josefa Holcmana *Osobní poplach* nebo inscenace mapující osudy slavné vizovické rodiny líkérníků Jelínků *Trnky a hvězdy: Sága rodu Jelínků* a mnoho dalších.